№ 58

ფასი 50 შ.

წელიწადი მეორე

მთავრობის მოამბე

წელიწადი მეორე

ყოველდღიური გაზეთი

საქართველოს რესპუბლიკა

კარასკევი, 14 მარტი 1919 წ.

მთავრობის მოამბე, ყოველდღიური გაზეთი

(ოფიციალური და არა ოფიციალური განყოფილებით)

„საქართველოს რესპუბლიკა“

მიიღება ხელის მოწერა 1919 **წლისათვის.**

ხელის მოწერის ფასი: ერთი წლით—120 მ. ნახევარი წლით—60 მ., ერთი თვით 10 მ. ცალკე ნომერი ყველგან 50 კაპ. საველდებულო განცხადებანი დადგენილი ნიხრით, კერძო განცხადებანი შეთანხმებით. გაზეთზე ხელის მოწერა მიიღება დღის 10 საათიდან ნაშუადღეამდე 3 საათამდე. ბარონის ქ. № 6, ტელეფონი 12—42.

თავმარდაცვლილნი გიორგი, თევდორე და იოსებ თევდორეს ძენი, თამარ თევდორეს ასული და ნინო ილიას ასული ქორაბანიანი უსაზღვრო მეუბარებით აუწყებენ ნათესავთ, მეგობართ და ნაცნობთ ძვირფასის და დაუვიწყარის ძმის და მამლის, ტფილისის მეორე საკომერციო სასწავლებლის ბერეკ კლასის მოწაფის, სანაპირო რაზმის ჯარისკაცის

კონსტანტინე (კოსტა) თევდორეს ძის

შოკრდანიას

ტარადიკულად დაღუპას ს. სანდარში, ამა მარტის 12-ს. ცხედარს მოასვენებენ ქ. ტფილისში რკინის გზით შაბათს, მარტის 15-ს. დაკრძალვა ტფილისშივე კვირას, მარტს 16 ს. 359 1—1

გაზეთ „ნაქართ. რესპ.“ ასოთ-ამწყობნი და მთავრობის სტამბის მოამუშავენი

ულრეს მუშაობებით აუწყებენ ამბანაგთ, ნაცნობთ და მეგობართ ძვირფასი ამხანაგის

გრიგოლ (გრიშა) სიმონის ძის

კოგბიძის

სახლიდან გარდაცვალებას.

მიცვალებულის დაკრძალვა მოხდება კვირას, 16 მარტს წმ. ნინოს სასაფლაოზე. გამოსვენება მოხდება 10 საათზე, საკუთარ ბინიდან (მთა წმინდა), ლისინის შესახვევი, № 4, ვეფხვიანის ქუჩით. ზემოხსენებულ ტაძრის მომუშავენი სთხოვენ ამხანაგებთ და ნაცნობთ დაესწრონ ამხანაგის დაკრძალვას.

სახელმწიფო თეატრი — ოპერა.

ს. ი. ეელაბაშვილის დირიჟორია.

პარასკევს, მარტის 14-ს,

საალდუმო სპეკტაკლი დამფუძნებელ კრების წევრთა პატივსაცემად

შუბერინს, გრანელის, მორაზოვას, სარაჯიშვილის, ინიეეის მონაწილეობით

„აბესალომ და ეთერი“

შაბათს,—შეიმბერგის, ინესას, კანშინის, პოლიაკეის მონაწილეობით

„ოტელო“

1—1

407

კვირას, მარტის 16-ს, დღეით

პიკის ქალი

სალამოს, საბანეევის, სარაჯიშვილის, ნიკოლსკის, ვრონსკის მონაწილეობით

ფაუსტი

კბილის ექიმი

ნ. მ. კაპანაძე

ოლბ'ადადმყოფებს'ყოველ დღე გარდა კვირა ოქმე დღეებისა დილით 9—2 ს. სალამოთი 5—7 ს. მისამართი: ვერის დადმარი, № 1 ბინა 20. მეოქე აზარიანის სახლი.

გამოვიდა და იყიდება ჟურნალი

№ 7—8

„საქართველოს ეკონომისტი“

ტფილისის სასოფლო-სამეურნეო საურთიერთო ნდობის საზოგადოების

ჩვეულებრივი წლიური კრება

დანიშნულია 27 მარტს, საღამოს 7 სათზე, საზოგადოების საცდელში.

განსახილველი საგნები:

1) საბჭოს მოხსენება.
2) სარევიზიო კომისიის მოხსენება.
3) 1918 წლის ანგარიშის განხილვა და დამტკიცება.
4) 1919 წლისათვის ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვა და დამტკიცება.
5) არჩევა: გამგეობის წევრის მორიგეობით გასულ გ. თ. ყუშვიძის სამაგიერთ, არჩევა საბჭოს წევრისა მორიგეობით გასულ ბ. მ. ლასხიშვილის მაგიერ, სარევიზიო კომისიისა და მათის კანდიდატებისა. 389 3—2

ოფიციალური განყოფილება

განკარგულებანი

მიწათ-მოქმედების სამინისტროს უწყებისა.

10 თებერვალი 1919 წ.

№ 6.

ინიშნებიან: ივანე ქეშიშოვი, სიმონ ზედგინიძე და ალბოროსი ქიქინაძე—ტყის გამგის მეორე ხარისხის, თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

11 ივნვარი, 1919 წ.

№ 7.

ინიშნებიან: მ. გ. სამსონიძე, დ. ა. ბაბაევი, ს. ა. მგელაბლიშვილი, ნ. ა. ალექსანდროვი, ვ. ა. პატარაია ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

ხელს აწერს მიწათ-მოქმედების
მინისტრი **ნ. ხომერიკი.**

16 ივნვარი, 1919 წ.

№ 9.

ინიშნება: მ. ე. ჭელიძე ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

16 ივნვარი, 1919 წ.

№ 10.

ინიშნება: ვ. ვ. ჩანკოტაძე ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

16 ივნვარი, 1919 წ.

№ 13.

ინიშნება: ე. რეინგოლტი—ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

16 ივნვარი, 1919 წ.

№ 14.

ინიშნება: ო. ხ. როლოვი—ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის აღმასრულებლად.

18 ივნვარი, 1919 წ.

№ 15.

ინიშნებიან: მ. გ. გულისაშვილი, ტ. დ. ვირუბოვი ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

ხელს აწერს მინისტრის ამხანაგი
ჰ. გელეიშვილი.

20 ივნვარი, 1919 წ.

№ 17.

ინიშნებიან: ი. ვ. თალაკვაძე, დ. მ. ჯიფარიძე—ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

20 ივნვარი, 1919 წ.

№ 18.

ინიშნებიან: ი. ი. ბაქრაძე, დ. ი. ქორიშვილი—ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

ხელს აწერს მიწათ-მოქმედების
მინისტრი **ნ. ხომერიკი.**

23 ივნვარი, 1919 წ.

№ 23.

ინიშნება: ა. ა. გურგენიძე—ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

23 ივნვარი, 1919 წ.

№ 24.

ინიშნება: ა. ხატისკაცი—ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

25 ივნვარი, 1919 წ.

№ 27.

ინიშნებიან: პირველ ხარისხის გამგის თანაშემწე ვ. ჯ. ხმალაძე, მეორე ხარისხის ტყის გამგეთ ურაველის ტყის გამგეობაში და ი. ვ. ვორონკობანი—ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

ხელს აწერს მინისტრის ამხანაგი
ჰ. გელეიშვილი.

29 ივნვარი, 1919 წ.

№ 30.

ინიშნებიან: ა. ა. ისიჩენკო პირველ ხარისხის ტყის გამგის თანაშემწეთ. ი. დ. მატიაშვილი ტყის გამგის მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

ხელს აწერს მიწათ-მოქმედების
მინისტრი **ნ. ხომერიკი.**

31 ივნვარი, 1919 წ.

№ 37.

ინიშნებიან: ვ. ი. ჭანტარაძე და მ. მ. ჯაბუა—ტყის გამგეების მეორე ხარისხის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად.

ხელს აწერს მინისტრის ამხანაგი
ჰ. გელეიშვილი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს დამოუკიდებლობა

საქართველოს დამფუძნებელი კრება,—არჩეული პირდაპირი, თანასწორი, საყოველთაო, ფარული და პროპორციონალური საარჩევნო სისტემით ორივე სქესის მოქალაქეთა მიერ,—თავის პირველსავე სხდომაზე, 1919 წ. მარტის 12-ს, ქვეყნისა და ისტორიის წინაშე აღიარებს, რომ ის საგვებით იღებს და ადასტურებს საქართველოს ეროვნულ საბჭოს მიერ 1918 წ. მაისის 26-ს, ნაშუადღეის 5 ს. და 10 წ. ტფილისში გამოცხადებულს საქართველოს დამოუკიდებლობის შემდეგ აქტს:

საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტი

„მრავალ საუკუნეთა განმავლობაში საქართველო არსებობდა, როგორც დამოუკიდებელი და თავისუფალი სახელმწიფო.

„შეთვრამეტე საუკუნის დასასრულს ეთვალ მხრივ მტრისაგან შეგიწროებული საქართველო თავისი ნებით შეუერთდა რუსეთს იმ პირობით, რომ რუსეთი ვალდებული იყო საქართველო გარეშე მტრისაგან დაეცვა.

„რუსეთის დიდი რევოლიუციის მსოფლიობამ რუსეთში ისეთი ძინაგანი წუხილები შეჭქმნა, რომ თვალი ხალმარი ფრონტი სრულიად დაიშალა და რუსის ჯარიც დაბრუნა ამიერკავკასია.

„დარჩენ რა თვისი ძალლონის ამარად, საქართველომ და მასთან ერთად ამიერკავკასიამ თვით იღეს თავს საკუთარი საქმეების გამოლა და პატრონობა და შესაფერი ორგანოებიც შეჭქმნეს; მაგრამ კარგა ძალია ზედაკვალით ამიერკავკასიის ერთა შეაერთებელი კავშირი დარღვა და მათ ამიერკავკასიის პოლიტიკური თავიანობაც დაიშალა.

„ქართველი ერის დღევანდელი მდგომარეობა საუკიდლად მოითხოვს, რომ საქართველომ საკუთარი სახელმწიფოებრივი ორგანიზაცია შეჭქმას, მისი საშუალებით კარგა ძალის ძიერ დაბერობისაგან თავი გადაარჩინოს და დამოუკიდებელ განვითარების ტაკიეე საფუძველი ააგოს.

„აქისდა თანხმად საქართველოს ეროვნული საბჭო, 1919 წლის ნოემბრის 22-ს არჩეული საქართველოს ეროვნულ ურილობის მიერ, დღეს აცხადებს.

1) ამიერიდან საქართველოს ხალხი სუვერენულ უფლებათა მატარებელია და საქართველო ხრულუფლებოვანი დამოუკიდებელი სახელმწიფოა.

2) დამოუკიდებელ საქართველოს ჰოლიტიკური ფორმა—დემოკრატიული რესპუბლიკეა.

3) საგრთაშორისო ომანობაში საქართველო მუდმივი ნეიტრალური სახელმწიფოა.

4) საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკას სურს საერთაშორისო ურიერთობის ეველა წევრიან კოოპერატიული განწყობილება დაამარაგს, განსაკუთრებით კი მოსაზღვრე სახელმწიფოებთან და ერებთან.

5) საქართველოს დემოკრატიული რესპულიკა თავის სახლეებში თანასწორად უხრუნველჰყოს ეველა ქოალაქის სამოქალაქო და ჰოლიტიკურ უფლებებს გუნურჩველად ერეწნებისა, სარწმუნოებისა, სოციალურ მდგომარეობისა და სქესისა.

6) საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა განგთარების თავისუფალ ასპარეზს გაუხსნის მას ტერიტორიაზე მოსახლე ეველა ერს.

7) დამეფუძებელ კრების მეკრებამდე მოელის საქართველოს მარგა-ალეკეობის საქმე უძეკეა ეროვნული საბჭო, რომელიც მეკრებელ იქეა ეროვნულ უფლებამოსილ წარმომადგენლებისა, და დროებითი მთავრობა ბანუსისმგებელია საბჭოს წინაშე.

დამფუძნებელი კრების პირველი სხდომა

ბ. სილიბისტრო ჯიბლაძე. (ს. დ.) პატონებო! ამ დღესაც მოკეულაოთან! ჩვენი გრძელ ცხოვრებაა მიწერეულია ბეკონი ბედნიერი დღე გამთენებია. მაგრამ ეს დღე ყველაზე უნეტარესია. ჩემმა ხოოვნობამ წმიდათ მარგუნა გახსნა ამ დიადი, ძძ ორმაგი დღესასწაულისა, ბატონებო, დიდო ბატონებო, დამფუძნებელ კრების წევრნო! უპირველეს ყოველისა, ნება მიბოძეთ ოოგიძღვნათ ჩემი გულწრფელი, გულის სიღრმიდან ამოოეებული სალამი ნება მიბოძეთ მოგილოცოთ ეს დიადი დღე, დღე ჩვენი ხალხის დავაშკაცებისა,მისი სრულ წელოვანობა-სანნება მომეცით დიდას მოკრძალებით მივესალმო და დაბლა თავი დაუკრა ეუბო სახელმწიფოების წარმომადგენლებს (ტაში). სალამი დიდ ბრიტანეთს. (ტაში; დეპუტატები ფეხზე ადგომით მიესალმენიან ბრიტანის წარმომადგენლებს) ამ აკვანს დემოკრატიისს (ტაში). ნება მიბოძეთ მივესალმო საფრანგეთს სამშობლოს რევოლიციისს (ტაში და ოვაცია) ნება მიბოძეთ მივესალმო, ამერიკას ბემბერაზ შეერთებულ შტატებს სიმბოლოს თავისუფლებისას (მხურვალე ტაში და ოვაცია, პატარა შეეიცარიას, (ტაში და ოვაცია,) ამ ყველა დეფილითა მფარველს. მე შეამს, მე ოჯაო, რომ დიდი და მაღალი კულტურა ამ კულტურულ სახელმწიფოების, მოამფენს თავის ძლევა მოსილ სხივს ჩვენ ნორსა და პატარა რესპუბლიკას. ბაუბარჯოს რუსეთის ყველა ერებს, რომლებიც განთავისუფლდნენ, თვითმპყრობელი მეფის ბრალეულებიდან (ტაში). მივესალმები ჩვენ მეზობელ რუსბულიკებს, აღეობეიჯანს, (ტაში) სომხეთს (ტაში) და მთიელთა რესპუბლიკას (ტაში) ვესალმები სპარსეთის წარმომადგენელს (ტაში) ვესალმები პოლონეთის ახალ რესპუბლიკის წარმომადგენლებს (ტაში) ნარმანდინონის ლიტვისა და უკრაინისა (ტაში), ვესალმები საბერძნეთს, ისპანიას და ჰოლანდიას, (ტაში). ახლა ნება მიბოძეთ მხურვალე სალამი მოუძღვნა ჩვენს მთავრობას და მის მეთაურს ი. ნ. ფორდანიას (ხხურვალე ტაში). მათ ღირსეულთა ალტარეს ძმაე ქუდი მონომახისა, რომელიც მათდა ეუბერთან დაბარა მათ უჩვეულო ომიმტეკა. ეკმა, ეკმა, ოვენ მხნეობას, ეკმა თქვენ გაკეთიანთაოასა და საკმიხობასა.

ბატონებო, დამფუძნებელ კრების წევრნო! ნება მიბოძეთ კვლავ თქვენ მოგესალმოთ! კეთილი იყოს თქვენი ფეხის შეკოდმა ამ თეთრ დარაბაში, სადაც, ვინაცის, რომელი ზავი საქმენი გაკეთებულა! ბედნიერი იყოს თქვენი აქ დაბინავეა, ჟ, ამ თქვენ სახლში, როგელსაც სხვენი ჰაკატონოპადენ, რომელშიაც ხალხის მტერები ხალხის ხარჯზე ქეიფობდნენ და დროს ატარებდნენ, ხალხის ბოროლებს სჯიდნენ და ამაგრებდნენ. კერძოებულ იყოს საფუძველი იმ ახალ სახელმეფოებისა ზენობისა, რომელის ასაგებათ თქვენ ბრძანდებით მოწოდებული. მეტად სერიოზულ მოვნენეში დგგაყოფო თქვენ დროთა ბრუნვამ ეს თქვენი მძიმე მოგალეობა. ჩვენ მოწმენი ვართ, ბატონებო, ისეთ ამბების, მოძრაობის, ცვალებადობისა, რომელა მსგავსი ასეთი ფართო მასშტაბით არ ახაოეს მსოფლიო ისტორიას. მოძრაობა—ცვალებადობა სულთა ცხოვრებისა, მაგრამ ეს ყველასათვის გასაგები ქმმარიტეა, წინათ თვით უდიდესი ფეცენერეებისთვ საც წაოოოუდგენელი და ძნელ წედმელი საიდუმლოება იყო. ფილოსოფოს აოისტოტელს ვეოე კი წაოძოედგახა სიბერეს. თვითონ თოიოოოოოა ცხოოეოა გაოუმე მონობისა ითაოეტეტისა. ეს ხდებოდა ითიტომ რომ პროოცესი განვითარებისა, მოძრაობისა მეტიოტეტ ხელ ხაბიოკი ძიდიოდა. დღეს სულ სხვა სურათი იმლება ჩვენს თვალ წინ. დღეს ინატოოოი თოიოქოოა ადეთოოკეა სალთოის ძალა დახკძინიფშენიტა თვალეკი ტ ქიოეეელათ ინდეკ თავისი ეოოდვეეი: ეს სამინელი, გულ ნმეგბოოოკეი ეიკ ხიბანტეთ და ხეოოოეთ ოოოეეა და ხოოეეანთ თითქოოს ოგრძოოოოელი სიძმიმე ამ ეოოდეკეების და აი თავისი წარსულის ასანაზღაოოოოოლათ ოეშეკა თავისი დაბმეელა. მალი მეოონი. ოგეე ვეიდეკეო, ოა თოკ-ბოუ დაძაკაკეეე

ენიერებას. ერთი სიტყვით, ცხოვრება ვეღარ ეტევა თვეს ტანში, გიფაციცებთ კანს იცვლის განსაფიქრალ-გადასაღლესების გზაზე ფეგება. საზოგადოებრივ ურთიერთობათა ახალ კანში ისკენება. თვეს თავათ ისეთა საკითხი, რა დაკვარგეთ ჩვენ, და რა შეეიძინეთ, ჩვენ ამ საერთაშორისო ორონტრიალში. პასუხი მოკლეა: დაკვარგეთ ის, რის დაკარგეა და დამარხეა ყოველივეს შეადგენდა ჩვენი დემოკრატიის საოცენის საგანს, მის პირველ ოდენ, ჩვეული კოფლეთ გადეშვათ მეფის თვითმპყრობელობა ამ უფსკრულში, რომელს პირამდის მიიყვანა მან ბრალეი ტანჯულთა, და წამებულთ მზოოველი ხალხი. აი, ბატონებო, სიდიადე თებერვლის და მარტის რევოლუციისა. მედნენერი არის ეს ახალი თაობა, რომელსაც მხოლოთ იხილა დამარხეა, მაგრამ თვეის ნორჩ სხეულზე საშნელი არ უუნია ბრეყალები ორთვიან არწუეს რეკმის. მაგრამ, ეს კოტაა, ეს არ კმარა. არ კმარა მარტო დანგრეეა ძველისა. საჭიროა მეფის თვითმპყრობელობის ნანგრევებზე ხალხის თვითმპყრობელობის გამაგრება, ძველს საფლაზე ახალ მტკიცე საძირკველს დაფუძნება. და აი აქედან წარმოდგება ჩვენი მეორე იდეალი: სრულ უფლებიან ხალხს დაფუძნებელი ყრილობა. ეს ციტა, მის მონაპოვართა გაბმეტკეცებაა. მიეცი 9 თვე ტატარ რუსეთის დემოკრატიამ იდეა ამ ყრილობისა, ბოლოს დიდი ვიეგალახთან ტანჯვით ნარმოშეა მან ეს ყრილობა. მაგრამ, აქეე გამოაშკარავდა სიტუტე, ამ დემოკრატიისა. მან ვერ შესძლო მისი მოყვა პატრონობა, და ეი ერთ ცხოველისა არ იყოს; დაბადებისთანავე შთანთქა მშობელმა თვეის შობილი. ოკტობრის გადატრიალებამ გადაეშვა ანარქიის ორეეეეში დიდი ეეემი დიდი რევოლუციისა. ლოცავ-ეკურთხეთო მოიგონებს მომავალი თაობა, მაღლეიერი თაობა ჩვენს დემოკრატიას და მის ძთავრ-ბა, რომელმაც ერთთან ერთან არ დაკარგე გონება, არ მიეცა სასოწარკვეთილებას—ამ სიერთო ვანცდის დროს, მხოლოდ ამ დემოკრატიამ გადაიარნინა ჩვენი პატარა ნავი, მეკარე ხვედრს, დიდი რევოლიუციის, დიდი ვეემ სა, ოოოცენ ზედაც მთელ 100 ეწლის განავალაზეშ მიკოფილი იყო მაკარი ჯაჯანი. მხოლოთ მან ერთმა ააკეოა ეს ნავი ათასეკვარი დაბრკოლებას და ალლეებს, ანარქიის ეეემრო ზღვაში ამოზნდეოთ და მოიყვანა აქ, ამ სამშვიდობოში, ამ დიადი, ამ ძვირფას განთან, დამფუძნებელი კოეეთან. ცხადია, ეკ დიდი საქმე ათას მედეკი ბოა უბრალო, ბოცა, და ბეეფნეეო ზეკოთვეეეს, ოოგორც ზოგეეერთნი ფიქრობენ, ბოალეე ჩვენ დემოკრატიის ეეს ოდნეი პოლიტიკეი სიბპოლე—ოაეეფიეა, ოაზედაც ეს იყო ოოგაბაენეეზეთ. ეო ბოის დარეი ისეთი ოოეეეი და სიიდეეეოთ ბოეეეეი, ოოგორც ეოლიტიკეი. და ვეი ინ ხალხს, ოოლეოს პოლიტიკეეთ ხელძღვანელებს ბრ შესწეეს გამეეოიხოთა ჩაიხეოთ ამ სიიდეეელობის სილოგეეი და ვეიკეელინ გზა ამ ინეეიათ ხელოვნების ბნელ ლაბიოიატეეი. თვითეეული ხაბიჯი მოუდეთ გადადგეეეთ ამ ეფეოოოეი ეეეიდეეეე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იუსტიციის სამინისტროს მოღვაწეობა

მოკლე ანგარიში იუსტიციის სამინისტროს მოღვაწეობისა დღიდან საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებისა დამფუძნებელ კრების მოწვევამდე (1918 წ. მაისის 26 1919 წ. მარტის 12 ს).

3. გარდა ზემოდ ჩამოთვლილ დიდ რეფორმებისა, სამინისტროა სცდილობდა თავისის ყოველ დღიურის საქმიანობით განეგმა ტკიცებინა ეროვნული პრინციპი საქართველოში, იმედ შეიჭიდა სხვა და სხვა კანონ-პროექტებს და ცირკულიარებს კანონიერების და სამართალიანობის გასაფეთებლად ხაზოგადოებრივ-სახელმწიფოებრივს და კერძო ცხოვრებაში. სასამართლო წესების დაწესებულებათა და თანამდებობის პირთ სისტემად ეფერძალთა ვისაგან ეს ელენი ან ძალდატანებით სასამართლოს გადაწყნოს სისტოლეში მაყვანის შეტრრება (ცირკულიარები 1918 წ. აგვისტოს 24 ის № № 918, 922, 923 და 924).

პროკურორის ნაწილი იღებოდა სახელმწიფოში კანონიერების დაცვარებისათვის, ადმინისტრატიულ ინარატის კანონიერ ნიადაგზე ამოშავებისათვის.

სამინისტრო შეეცადა,სხეკთა შორის, უფლებრივ ნორმებში ჩამოეყალიბებინა მოქალაქეთა ადმინისტრატიულის წესით დატუსალეფა და შესაფერი კანონ-პროექტი შეიტანა მოადგომაზი, ხოლო როდესაც უკანასკნელი უარყოფილ იქმნა, აღძრა საკითხი სასამართლოს წესსგარეშე დატუსალებულთა სამეგობ ბის გასაჩერეად საგანგებო საუწესებათაშორისო კომისიის დაარსების შესახებ. ეს კომისია დაარსდა კიდევ და დღემდე მუშაობს ტფილისის საპატრიოტიზმ მეოდ ინ პატიმრ ბოლ მდგომარეობის გამოსარკვევად, ეონ ციდ ტუსალებულთა სასამართლოს წესსგარეშე. სამინისტროსეკ ეკუთვნის ინიციატივა ტფილისის სასჯლოს სამართალ მილიციის და ტფილისის საერთო მილიციის რეგიზიისა. პირველ უკვე დამთავრდა, უკანასკნელეკ ახლო მომავალში დამთავრდება. მთავრობაში წარდგენილია აგრეთვე დასაბუთებული მოხსენება მილიციის მოკმედების რეკრუნის დანიშნების შესახებ მთელს საკართველოში.

სამინისტრომ მიერ შემუშავდა სხვა და სხვა დროს მომენტის და დროს ვითარებით გამოწვეული კანონ-პროექტები, საკანონმდებლო დაწესებულებათაგან უკვე მიღებული და ცხოვრებაში გატარებული.

4. განსაკუთრებული ყურადღება ჰქონდა მიქცეული სპეციალურ ნაწილის მოწესრიგებას. საგანგებო კომისიის მიერ მუშავდებოდა ახალი დებულება ამ ნაწილისათვის. რადგან სხვა და სხვა ინსტიტუტია გამო ხსენებულ ნაწილის დეფორგანიზაცია ქ. ტფილისში ბოლოს მანც იმდენად დიდი აღმოჩნდა, რომ მისი გამოსწორება შეეძლებელი შეიქნა ჩვეულებრივივ სამუალებით, სამინისტროს მიერ დანიშნული იქმნა სპეციალიზეთა ნაწილის ყოველმხრივი რევიზია, რევიზიის წინასწარ მოხსენების მიხედვით, სამინისტრომ სეკრეტ დაინახა სრული ვინაობეკა სპეციალიზეთა უმაღლეს დამინისტრაციის შემადგენლობისა. ახლად დანიშნული მოხელენი სანიტარულ საქმის მოადგილთან და ტფილისის გენერალ-გუბერ-ნატორთან შეთანხმებით და მათის თანამშრომლობით ყოველგვარ ზომებს. ადგენენ საქმის მოსაგვარებლად ციხეებში წესრიგის დამყარებლად.

5. კანონთა და მთავრობის ზოგად ხასიათის განკარგულებათა გამოსაკვეკნებლად, სამინისტროსთან, თანაბრად პარლამენტის მიერ მიღებულ კანონისა, დაარსდა განსაკუთრებული საკოდიფიკაციო განყოფილება, რომელიც ინერგოს 1-დან რეგულიარულად ჰბეკდავს და ავრცელებს ოფიციალურ „კანონთა და მთავრობის განკარგულებათა კრებულს“. უკვე გამოგიდა 4 ნომერი კრებულისა. ამასთანავე საკოდიფიკაციო განყოფილება წარსულ შემოდგომიდანეკ შეუდგა ერთ წიგნად ბეჭდვას ყველ ინ კანონებისა და მთავრობის განკარგულებათა, რომელნეკ გამოქვეყნდა დღიდან საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებისა (1918 წ. მაისის 26) 1919 წ. იანვრის 1 დე. ეს უკანასკნელი გამოვა ერთ დიდ ტომად დამფუძნებელ კრების მოწვევის დღისათვის.

6. მთავრობის საერთო პოლიტიკის დედაზარის-საქართველოს დამოუკიდებლობის განტრკიეების-მიხედვით და ამ აზრის ლოიალურ განვითარებისათვის სამინისტროო ზრუნავდა და ზრუნავს სასამართლოს სახელმწიფოებრივ ნიადაგზე მოწყობისთვის, რისთვისაც მიღებულ იყო სათანადო ზომები, როგორც სასამართლოში დაწესებულებათა პირადის შემადგენლობის შესაცვლელად, ისე სამმის წარმოების სახელმწიფო ენაზე მოსაწყობად.

პირადი შემადგენლობა სასამართლო დაწესებულებათა ყველა დარგში უკვე იმდენად შეცვლილია, რომ ქართველის ოლქის სასამართლოში ამა წლის იანვრის 1 დან, ხოლო ტფილისში მარტის 1-დან შესაძლებელი გახდა, თანაბრად მთავრობის ამა წლის თებერვლის 8-ის დადგენილებისა, სასამართლოში ახლად შემოსული საქმეების ქართველად წარმოება მცირეოდენი გამონაკლისით (ქ. ტფილისის არა ქართველი ბინადართათვის სამოქალაქო საქმეთა წარმოების დროს), შესაფერი ცირკულიარული განკარგულება უკვე გიეკი ყველა სასამართლო დაწესებულებათადმი.

სასამართლო გამომძიებელთ, ზოგიერთი გამონაკლისით ტფილისის გუბერნიისთვის, აგრეთვე წინადადება მიეცა ყველა საქმეები სახელმწიფო ენაზე აწარმოვონ, ხოლო ოდენაზე ენაზე ინფორმაციებ, ბოლო ოდენაზე ენაზე ინფორმაციებ ინფორმაციებ ინფორმაციებ